

Valsts izglītības
satura centrs

Centralizētais eksāmens vēsturē 12.klasei

Vita Jaunuzola
Vispārējās izglītības pārbaudījumu nodaļas
vecākā eksperte

2023. gada 9.marts

Valsts izglītības
satura centrs

Priekšnosacījumi eksāmena kārtošanai

- Skolēns apguvis pamatkursu
- Vēsture un sociālās zinātnes I – 245 mācību stundas
- Apguvis padziļināto kursu vēsture II augstākajā mācību satura apguves līmenī – 210 mācību stundas
- Veicis, iesniedzis un saņēmis novērtējumu (vismaz 4 balles) piekļuves nosacījumiem.
- Iepazinies ar centralizētā eksāmena programmu
<https://www.visc.gov.lv/lv/media/19863/download?attachment>

Eksāmena piekļuves nosacījumi

Izstrādā, īsteno un pamato kultūras un vēstures pieminekļu aizsardzības iniciatīvu, kas ietver vairākas secīgas darbības

- aktualizē konkrēta pieminekļa aizsardzības problēmu;
- izstrādā un īsteno izvēlētā pieminekļa aizsardzības stratēģiju;
- novērtē un pamato pieminekļa aizsardzības stratēģijas efektivitāti.

VAI

Veic pētījumu, formulē un argumentēti pamato savu viedokli

- izvirza pētāmo jautājumu/hipotēzi;
- izstrādā pētniecības plānu un veic pētījumu.

Piekļuves nosacījumi ir izpildīti gadījumos, kad ir sasniegts pozitīvs vērtējums, kas atbilst vismaz 1. līmenim SLA (atrodams valsts pārbaudes darba programmas 1. pielikumā)

Jāiesniedz 8 nedēļas pirms valsts pārbaudes darba

Valsts izglītības
satura centrs

Pētnieciskā darbība

- Formulē ideju, izpētes tēmu, pētījuma mērķi.
- Atrod un atlasa primāros un sekundāros vēstures avotus, informācijas avotus.
- Izvērtē atlasīto avotu ticamību.
- Savstarpēji salīdzina, konfrontē dažādos vēstures un informācijas avotos atrodamo informāciju,
- Apraksta izmantotās pētniecības metodes (piemēram, kvalitatīvā kontentanalīze, vēsturiski salīdzinošā metode, vēsturiskā metode u.c.),
- Iegūtās informācijas analīzi un izdarītos secinājumus apkopo rakstiski.

Valsts izglītības
satura centrs

Vēstures un kultūras pieminekļu aizsardzības iniciatīva

- Definē problēmu.
- Atlasa atbilstošus, daudzpusīgus vēstures un informācijas avotus, klasificē tos, konfrontē, novērtē informācijas ticamību.
- Izskaidro problēmu un identificē iespējas situācijas risinājumam.
- Izvēlas un izstrādā pamatotu pieminekļa aizsardzības stratēģiju.
- Piedāvā rekomendācijas.
- Novērtē paveiktā nozīmi.

Valsts izglītības
satura centrs

Centralizētā eksāmena saturs

Satura modulis	Īpatsvars (%)
Ticība un ideoloģijas	20 ± 5
Kari un konflikti	20 ± 5
Revolūcijas	20 ± 5
Valsts	20 ± 5
Sociālās grupas	20 ± 5

Valsts izglītības
satura centrs

Satura moduļu hronoloģiskie ietvari

Satura modulis	Hronoloģiskie ietvari									
	1500 – 1549	1550 – 1599	1600 – 1649	1650 – 1699	1700 – 1749	1750 – 1799	1800 – 1849	1850 – 1899	1900 – 1949	1950 – 1991
Ticība un ideoloģijas	X	X					X	X	X	X
Kari un konflikti					X	X	X	X	X	X
Revolūcijas						X	X		X	X
Valsts							X	X	X	
Sociālās grupas								X	X	

Valsts izglītības
satura centrs

Centralizētā eksāmena darba uzbūve

Daļa	Uzdevumu skaits	Punktu skaits	Daļas īpatsvars (%)	Izpildes laiks (min)
1. Zināšanas un izpratne	6	28	28	30
2. Argumentēšana	1	20	21	60
3. Vēstures avotu analīze	2	25	26	60
4. Viedokļa analīze	1	24	25	60
Kopā	10	97	100	210

Valsts izglītības
satura centrs

Centralizētā eksāmena darba uzbūve

1.daļā "Zināšanas un izpratne" ir atbilžu izvēles uzdevumi , savietošanas uzdevumi un strukturēti īso atbilžu uzdevumi.

2.daļā "Argumentēšana" skolēns izvēlas vienu no trim piedāvātajiem jautājumiem un, izmantojot savas vēstures zināšanas sniedz izvērstu un argumentētu atbildi, kurā: formulē savu un konkurējošo apgalvojumu, pierāda apgalvojumu, pamato apgalvojumu, atspēko konkurējošo apgalvojumu.

3.daļā "Vēstures avotu analīze" skolēns iepazīstas ar trīs vēstures avotu fragmentiem, pilda divus strukturētus uzdevumus, salīdzina informāciju, nosaka avotu ticamību, formulē savu viedokli.

4.daļā "Viedokļa analīze" skolēns iepazīstas ar viena autora viedokli par kādu vēstures problēmu un pilda strukturētu uzdevumu.

Valsts izglītības
satura centrs

Kam pievērst uzmanību mācību procesā

Vērtēšanas principi.

Skolēnu sniegumu eksāmenā vērtē pēc kritērijiem, kas var būt izteikti kā katram punktam atbilstošu atbilžu, darbību, rezultāta apraksts vai kā snieguma līmeņu apraksts, katram līmenim piešķirot noteiktu punktu skaitu.

Sniegumu līmeņu apraksti.

Vispārīgu prasmju vai prasmju grupu snieguma līmeņu raksturojums.

Rīcības vārdi. (eksāmena programmas 5.tabula)

Izmantoti uzdevumu formulējumos. Pasaka, kādas darbības tiek sagaidītas atbildēs, atbildes dziļums, kas vērtēts ar snieguma līmeņa aprakstu.

Svarīga vienotu skolotāju un skolēnu izpratne par rīcības vārdu nozīmi un to izpildes nozīmi skolēna snieguma vērtēšanā.

Valsts izglītības
satura centrs

Atbalsts

https://registri.visc.gov.lv/vispizglitiba/eksameni/dokumenti/metmat/metiet_gatavojoties_eks_vesture_al.pdf

Valsts izglītības
satura centrs

Atbalsts

Ieteikumu mērķauditorija ir skolēni, kas apgūst vēsturi augstākajā mācību satura apguves līmenī, bet noderīgi būs arī pedagogiem un jebkuram, kurš mācās vēsturi.

Autores : **Aija Kļaviņa un Liene Ozoliņa.**

- Skaidroti katras eksāmena daļas uzdevumu principi.
- Analizēti vērtēšanas kritēriji, īpaši SLA.
- Vērtēšanas principi (dažādi atbilžu līmeņi) analizēti izmantojot konkrētus skolēnu darbu piemērus.
- Piedāvāti «darbības soļi», kā nonākt līdz uzdevuma nosacījumiem atbilstošai atbildei.
- Piedāvāta iespēja skolēnam pašam saprast, ko un kā var pilnveidot procesā

Valsts izglītības
satura centrs

Atbalsts

- ❑ Vērtēšanas principu apraksts (SLA, rīcības vārdi).
- ❑ Zināšanu un izpratnes uzdevumu izpilde (eksāmena pirmās daļas uzdevumu paraugu analīze)
- ❑ Argumentēšanas uzdevuma (eksāmena 2.daļa – 20 punkti) izpildes piemēri, darbības soļi, shēma kā vingrināties šādu uzdevumu izpildē, vērtēšanas kritēriju analīze.
- ❑ Vēstures avotu analīze (eksāmena 3.daļa) – uzskatāmi ar tabulu, shēmu palīdzību skaidroti darbības principi, piedāvāti risinājuma soļi, lai būtu pārliecība, ka uzdevumi izpildīti.
- ❑ Viedokļa analīze (eksāmena 4.daļa) – kā mācīties veikt šāda veida uzdevumus, vērtēšanas kritēriji, skolēnu atbilžu piemēri.

Valsts izglītības
satura centrs

EKSĀMENA DARBA IZPILDE

Palīglīdzekļi, kurus atļauts izmantot pārbaudes darba laikā: tumši zila vai melna pildspalva.

Darbs pildāms papīra formātā, bet darbu vērtēšana notiks tiešsaistē tāpēc katra darba daļai būs divu veidu materiāli: **darba lapas** un **atbilžu lapas**.

Darba lapās būs teksti, uzdevumi, jautājumi, bet atbildes jāraksta atbilžu lapās. Darba lapās drīkst veikt atzīmes, svītrojumus.

VĒRTĒS TIKAI ATBILŽU LAPĀS IERAKSTĪTO!

Valsts izglītības
satura centrs

Atbilžu izvēju uzdevumu atbilžu lapas fragmenta piemērs

- 3.1. A B C D
- 3.2. A B C D

Kļūdu labojumam

- A B C D

3.3.

-
-
-

Valsts izglītības
satura centrs

Atgādinājums par eksāmena procedūras termiņiem

Darbība/procedūra	Datums
Pieklūves nosacījumu augšupielāde sistēmā – skolēna atbildība	līdz 24.aprīlim (pēdējais datums)
Pieklūves nosacījumu novērtēšana sistēmā – skolotāja atbildība	Līdz 8. maijam (pēdējais datums)
Eksāmens	19. jūnijs

Procedūra

- Piekļuves materiālus skolēns pievieno valsts pārbaudījumu informācijas sistēmā ([VPS](#)).
- Piekļuves materiālus izglītojamie VPS var augšupielādēt PDF, JPG, audio vai video (MP3 vai MP4) failu formātos. Ja viena piekļuves materiāla saturs ir izkārtots vairākās lappusēs, tad pirms augšupielādes tas jāapvieno vienā dokumentā. Izglītojamo darbi drīkst būt gan rokrakstā, gan datorrakstā ar vai bez skolotāju iepriekš veiktajām piezīmēm.
- Pamācība, kā augšupielādēt piekļuves materiālus, pieejama [VISC atbalsta dienesta tīmekļvietnē](#) (skatīt [PAMĀCĪBAS](#))
- Pedagoģs eksāmena piekļuves materiālus izvērtē ne vēlāk kā sešas nedēļas pirms eksāmena norises dienas un vērtējumu ievada VPS. Piekļuves materiālus varēs sākt vērtēt pēc 15.marta, pamācība būs pieejama [VISC atbalsta dienesta tīmekļvietnē](#).

Valsts izglītības
satura centrs

Veiksmi eksāmenā!

Vita Jaunuzola
Vispārējās izglītības pārbaudījumu nodaļas
vecākā eksperte
vita.jaunuzola@visc.gov.lv, tālr 60001607

2023.gada. 9.martā

